WYNIA'S WEEK

Jan van de Beek: Een geïslamiseerd Nederland is bij ongewijzigd beleid helemaal niet ondenkbaar

Posted on 31 juli 2025 by Jan H. van de Beek

De laatste tijd laait het debat over islam en immigratie weer op. Aanleiding was een AI-video van Geert Wilders over 'het Nederland van 2050'. In het filmpje toont Wilders een toekomstbeeld van een geïslamiseerd Nederland. Politici en opiniemakers sprongen erbovenop, met als gevolg: veel verontwaardiging, maar weinig inhoud. Want de ongemakkelijke vraag die onder het filmpje schuilgaat – hoe ziet Nederland er in 2050 of 2100 uit als het huidige immigratiebeleid wordt voortgezet – bleef onbeantwoord.

Volgens het CBS is momenteel 6 procent van de volwassen bevolking moslim. Met dat cijfer wordt vaak geschermd door degenen die duidelijk willen maken dat het allemaal wel meevalt met het aandeel moslims. Maar dat cijfer zegt weinig. Kijk je naar jongeren, dan blijkt dat in 2024 al 14 procent van de 15- tot 18-jarigen moslim is. En de jeugd is de toekomst.

De vraag is: hoe gaat het aandeel moslims zich ontwikkelen bij ongewijzigd immigratiebeleid? En hoe realistisch is het toekomstbeeld dat wordt geschetst door het PVV-filmpje?

Vertrekpunt om die vragen te beantwoorden is het zogenoemde 'hoge scenario' van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 met een netto-immigratie van 150.000 personen per jaar. Is dat inderdaad een 'hoge' toekomstverwachting? Dat blijkt mee te vallen. Ter vergelijking: in de periode 2015-2024 was het migratiesaldo voor eerste generatie immigranten gemiddeld ruim 115.000 per jaar. Bovendien is de trend stijgende: de laatste vijf jaar – met zowel de Corona-dip als de Oekraïne-piek – lag het gemiddeld rond 140.000. Voor dit jaar schat ik dat het saldo ook weer ongeveer daarop uitkomt.

Koffiedik kijken

Daarnaast: door immigratie wonen steeds meer immigranten in Nederland en één van de drijfveren voor immigratie is – u raadt het al – het aantal reeds aanwezige immigranten. Ook zijn sommige vormen van immigratie lastig te sturen. Denk aan asielmigratie en het vrije verkeer van personen binnen de EU.

Het is natuurlijk koffiedik kijken, maar eerlijk gezegd lijkt het 'hoge scenario' van de Staatscommissie mij helemaal niet zo hoog. Ik zou – bij ongewijzigd migratiebeleid – een gemiddeld jaarlijks migratiesaldo van 150.000 eerder een midden-scenario noemen dan een hoog scenario. In ieder geval een stuk waarschijnlijk dan de CBS-prognose 2023-2070 die uitgaat van een migratiesaldo van ongeveer 75.000 mensen op lange termijn. Het CBS schat immigratie dan ook chronisch te laag in. De laatste prognose uit 2022, was in 2023 zelfs alweer dik achterhaald.

Dan de vraag waar die 150.000 jaarlijkse netto-instroom in dit scenario vandaan komt. In *Migratiemagneet Nederland* laat ik zien dat bij een fors migratiesaldo, Afrika en het Midden-Oosten onvermijdelijk de grootste herkomstregio's worden. Dat komt door een combinatie van demografische druk, economische motieven en beleid.

De bevolking in Afrika en het Midden-Oosten groeit volgens de VN tot 2100 met 132 procent. Tegelijk is de emigratiewens daar het grootst. Ter illustratie: zeven van de acht landen waar méér dan de helft van de bevolking (!) wil emigreren, liggen in deze regio. In de rest van de wereld is de emigratiewens gemiddeld lager en krimpt

de bevolking richting einde eeuw.

Snelle groei

Als de huidige trend zich doorzet, zullen veel immigranten uit Afrika en het Midden-Oosten voornamelijk (laaggeschoolde) asielzoekers en gezinsmigranten zijn. Die hebben een veel grotere kans om lang of permanent in Nederland te blijven dan studie- of arbeidsmigranten, wat zorgt voor een bovengemiddelde bijdrage aan de bevolkingsgroei.

Bovendien is het geboortecijfer van immigranten uit Afrika en het Midden-Oosten relatief hoog. Volgens de CBS-prognose 2023-2070 gemiddeld 2,25 tegenover 1,56 voor de rest van de bevolking. Ook dat heeft uiteraard een fors effect op de relatieve bevolkingsgroei.

Deze immigranten komen overwegend uit islamitische landen en de moslims onder hen voegen zich bij de reeds aanwezige en vrij jonge moslimbevolking. Uiteraard zullen niet alle immigranten uit Afrika en het Midden-Oosten moslims zijn. Op basis van gegevens uit het *CIA-Handbook* en gegevens van Pew Research is echter een redelijke inschatting te maken van het aandeel moslims. Als we al deze informatie combineren, blijkt dat het aandeel moslims in de Nederlandse bevolking volgens dit scenario gestaag toeneemt tot 25 procent in 2060 en 37 procent aan het einde van de eeuw.

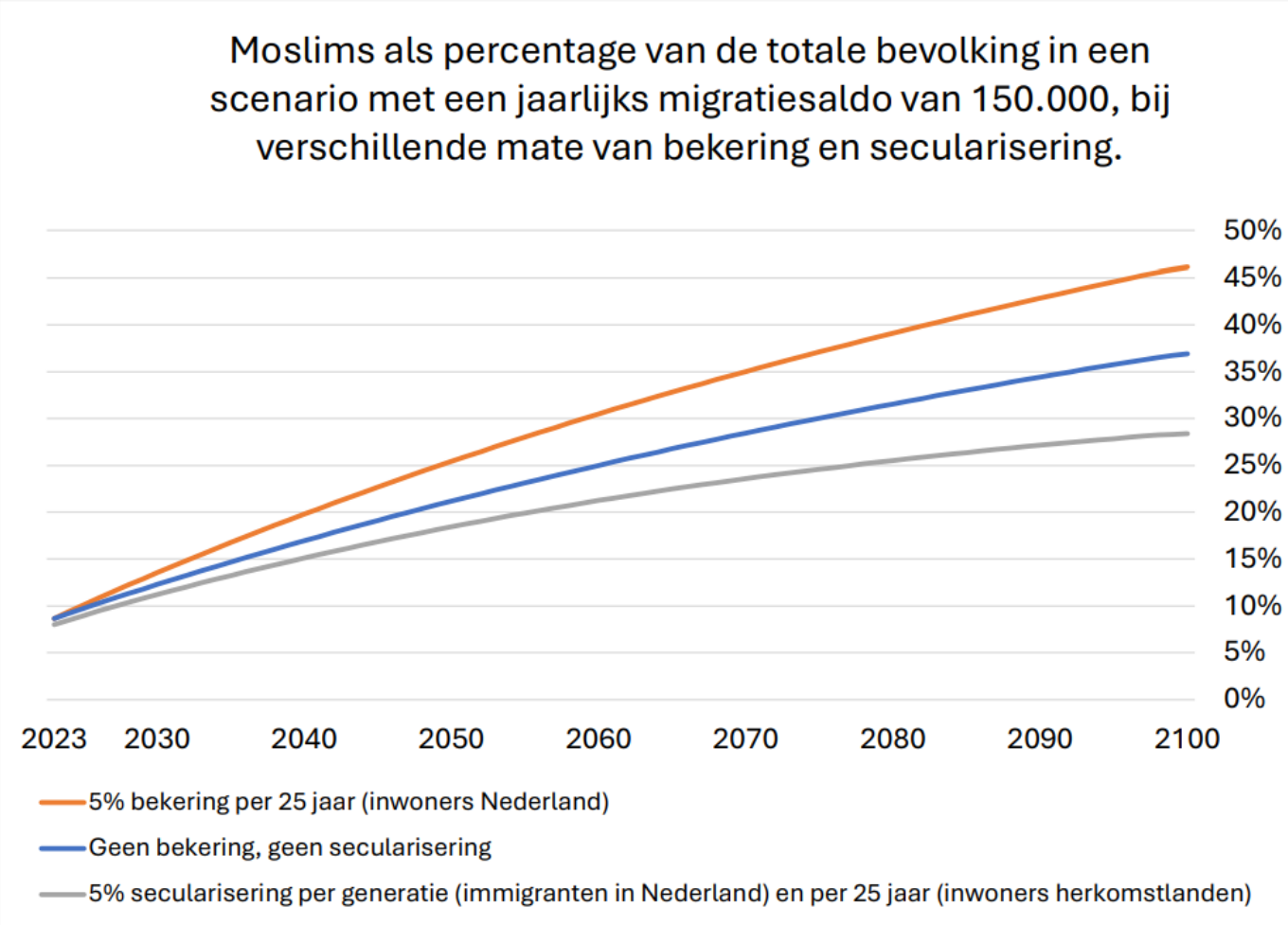
Secularisering en bekering

Uiteraard wordt het aandeel moslims niet alleen bepaald door geboorte, sterfte en migratie, maar ook door bekering en secularisering in Nederland en in de herkomstlanden.

Voorlopig lijkt de secularisering onder moslims in Nederland niet groot. Uiteraard weet niemand hoe zich dat in de toekomst gaat ontwikkelen. Ook in de meeste herkomstlanden lijkt de secularisering nu niet groot, al zijn er uitzonderingen, zoals Iran. De secularisering zou in de toekomst natuurlijk kunnen toenemen. Omgekeerd is het ook mogelijk dat het aantal bekeringen toeneemt naarmate het aandeel moslims groter wordt.

Meerdere mogelijkheden

Onderstaande figuur schetst het palet aan mogelijkheden. Naast het standaardscenario zijn er twee varianten opgenomen waarin secularisering, dan wel bekering de overhand krijgt. Met dergelijke variatie in bekering en secularisering komt het aandeel moslims in 2100 ergens uit tussen ruwweg een kwart en de helft van de bevolking. Deze analyse vormt een verkennend antwoord op de vraag hoe het aandeel moslims in Nederland zich zal ontwikkelen bij ongewijzigd beleid.

Rest de vraag of een filmmaker in 2050 of 2100 beelden kan schieten die lijken op het PVV-filmpje. Een mogelijk antwoord is: als je naar bepaalde wijken gaat, kun je dat nu al. Dat is wat Raymond Mens onlangs suggereerde in *De Oranjezomer*.

Dat is natuurlijk waar, maar zou je bijvoorbeeld in 2100 één lang shot kunnen

maken waarin in allerlei wijken – rijk en arm, nieuw en oud – van dezelfde stad moslims en uitingen van de islamitische cultuur het straatbeeld domineren, als de standaardvariant van voorgaand scenario bewaarheid wordt?

Ik heb geen glazen bol, maar mijn *educated guess* zou zijn: ja, dat zou – bij ongewijzigd beleid – tegen die tijd zeer wel mogelijk zijn. Het is namelijk goed denkbaar dat er vergaande zelfsegregatie optreedt tussen moslims en niet-moslims. Het is dan mogelijk dat één stad of stadsregio in toenemende mate – en uiteindelijk misschien zelfs in meerderheid – islamitisch wordt.

Een dergelijk proces voltrekt zich bijvoorbeeld geleidelijk in de Indiase stad(sregio) Hyderabad, terwijl in overwegend hindoeïstisch India als geheel slechts ongeveer één op zes inwoners moslim is. Bij zo'n proces zouden niet-moslims een bepaalde Nederlandse stad geleidelijk gaan verlaten, terwijl moslims juist naar zo'n stad toetrekken. Een hoger kindertal doet dan de rest. Mogelijke kandidaten zijn grote steden als Amsterdam of Rotterdam. Hyderabad aan het IJ of aan de Maas, zeg maar. Nu nog geen werkelijkheid, maar bij ongewijzigd beleid zeker niet ondenkbaar.

Electoraal onhoudbaar

Maar hoe waarschijnlijk is zo'n Hyderabad aan het IJ of aan de Maas nu echt? Het zal u niet zijn ontgaan dat ik overal 'bij ongewijzigd beleid' toevoeg. Die *disclaimer* staat er niet voor niets, want dit zou wel eens een '*self-denying prophecy*' kunnen zijn. Zelfs bij 6 procent moslims onder volwassenen en 14 procent onder 15- tot 18-jarigen is er al veel electorale druk om het immigratiebeleid te wijzigen. De motor achter de groei van het aandeel moslims ís het huidige asielbeleid. Mijn tweede *educated guess* is dan ook: dat asielbeleid is electoraal simpelweg onhoudbaar. Grote kans dus dat de groei van het aandeel moslims in de toekomst wel eens flink zou kunnen vertragen.

Maar dan nog: zelfs zonder nieuwe asielmigratie blijft het aandeel moslims voorlopig flink doorgroeien. Door gezinsmigratie, maar vooral ook door een hoog kindertal en een jonge bevolkingsopbouw. Want nogmaals: de jeugd is de toekomst. En onder 15- tot 18-jarigen stijgt het aandeel moslims trendmatig sinds 2011 met ongeveer één procentpunt per twee jaar.

Dit is het eerste deel van een analyse van het werkelijkheidsgehalte van de PVV-

verbeelding van de 'islamisering van Nederland', volgende week het tweede deel over de mogelijke effecten van een dergelijk demografisch proces. De tekst is mede gebaseerd op [Migratiemagneet Nederland.]

***Wynia's Week** brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. **Doet u mee?** Hartelijk dank!*